॥ राजोवाच ॥ इक्ष्वाकवो हन्त चरामि वः प्रियं निहन्मीमं विप्रमद्य प्रमथ्य । आनीयतामपरस्तिग्मतेजाः पश्यध्वं मे वीर्य्यं मद्य चितोशाः ।

॥ वामदेव उवाच ॥ यत्त्वेभनं सायकं घोररूपं विषेण दिग्धं मम सन्दधासि । नैतं त्वं शरवर्षं विमोक्तुं सन्धातुं वाशक्यसे मानवेन्द्र । १९२५

॥ राजोवाच ॥ इक्ष्वाकवः पश्यत मां गृहीतं न वै शक्नोम्येष शरं विमोक्तुं । नचास्य कर्त्तुं नाशमभ्युत्सहामि आयुष्मान् वै जीवतु वामदेवः ।

॥ वामदेव उवाच ॥ संस्पृश्यैनां महिषीं सायकेन ततस्तस्मादेनसो मोक्ष्यसे त्वं । ततस्तथा कृतवान् पार्थिवस्तु ततो मुनिं राजपुत्री बभाषे ।

॥ राजपुत्र्युवाच ॥ यथायुक्ता वामदेवाहमेनं दिने दिने सन्दिशन्ती नृशंसं । ब्राह्मणेभ्यो मृगयती सूनृतानि तथा ब्रह्मन् पुण्यलोकं लभेयं ।

॥ वामदेव उवाच ॥ त्वया त्रातं राजकुलं शुभेक्षणे वरं वृणीष्वाप्रतिमं ददामि ते । प्रसाधीमं स्वजनं राजपुत्रि इक्ष्वाकु राज्यं सुमहच्चाप्यनिन्द्ये ।

॥ राजपुत्र्युवाच ॥ वरं वृणे भगवन्नेवमेव विमुच्यतां किल्बिषादद्य भर्त्ता । शिवेन च ध्याहि सपुत्रबान्धवं वरो वृतो ह्येष मया द्विजाग्र्य ॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ श्रुत्वा वचः स मुनीराजपुत्र्यास्तथाऽस्त्विति प्राह कुरुप्रवीर । १९२१०

ततः स राजा मुदितो बभूव वाग्यो चास्मै प्रददौ सम्प्रणम्य ।

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि मार्कण्डेयसमास्यापर्व्वणि वामदेवचरिते द्विनवत्यधिकशततोऽध्यायः ॥ १९२ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ मार्कण्डेयमृषयो ब्राह्मणा युधिष्ठिरश्च पर्य्यपृच्छन्नृषिः । केन दीर्घायुरासीद्बको मार्कण्डेयस्तु तान् सर्व्वानुवाच । महातपा दीर्घायुश्च बको राजर्षिर्नात्र कार्य्या विचारणा ।

एतच्छ्रुत्वा तु कौन्तेयो भ्रातृभिः सह भारत । मार्कण्डेयं पर्य्यपृच्छद्धर्म्मराजो युधिष्ठिरः ।

बकदाल्भ्यौ महात्मानौ श्रूयेते चिरजीविनौ । सखायौ देवराजस्य तादृशौ लोकसम्मतौ ।

एतदिच्छामि भगवन् बकशक्रसमागमं । सुखदुःखसमायुक्तं तत्त्वेन कथयस्व मे । १९२१५

॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ वृत्ते देवासुरे राजन् संग्रामे लोमहर्षणे । त्रयाणामपि लोकानामिन्द्रो लोकाधिपोऽभवत् ।

सम्यग्वर्षति पर्ज्जन्यः शस्यसम्पद उत्तमाः । निरामयाः सुधर्म्मिष्ठाः प्रजा धर्म्मपरायणाः ।

मुदितश्च जनः सर्व्वः स्वधर्म्मेषु व्यवस्थितः । ताः प्रजा मुदिताः सर्व्वा दृष्ट्वा बलनिसूदनः ।

ततस्तु मुदितो राजन् देवराजः शतक्रतुः । ऐरावतं समास्थाय ताः पश्यन्मुदिताः प्रजाः ।

आश्रमांश्च विचित्रांश्च नदीश्च विविधाः शुभाः । नगराणि समृद्धानि खेटान् जनपदांस्तथा । १९२१०

प्रजापालनदक्षांश्च नरेन्द्रान् धर्मचारिणः । उदपानं प्रपावापीतडागानि सरांसि च ।

नाना ब्रह्मसमाचारैः सेवितानि द्विजोत्तमैः । ततोऽवतीर्य्य रम्यायां पृथ्व्यां राजन् शतक्रतुः ।

तत्र रम्ये शिवे देशे बहुवृक्षसमाकुले । पूर्व्वस्यान्दिशि रम्यायां समुद्राभ्यासतो नृप ।

तत्राश्रमपदं रम्यं मृगद्विजनिषेवितं । तत्राश्रमपदे रम्ये बकं पश्यति देवराट् ।